

УДК 657.338.1

JEL D81, M41

DOI 10.32782/2786-8273/2025-8-23

Сторожук Д.Є.

здобувач вищої освіти третього (доктор філософії) рівня,

Державний податковий університет

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-3354-4202>

Dmytro Storozhuk

State Tax University

АКТУАЛІЗАЦІЯ ПРИЧИН ОРГАНІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНОГО ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

ACTUALIZATION OF THE REASONS FOR ORGANIZING STRATEGIC ACCOUNTING AND ANALYSIS IN UKRAINIAN ENTERPRISES

Анотація. Досліджено, що ринкові умови, пандемія та війна зумовили значні зміни внутрішнього та зовнішнього середовища діяльності, які характеризуються невизначеністю, ризиками і загрозами. Сучасна реальність створює передумови розвитку такої обліково-аналітичної системи, яка є основою стратегічно-орієнтованого управління на вітчизняних підприємствах. За результатами дослідження визначено, що конкуренція, наявність ризиків, значна динаміка внутрішнього і зовнішнього бізнес-середовища, необхідність оцінки фінансових наслідків прийнятих зобов'язань, необхідність розробки ланцюжків постачання і збуту, побудова відносин із усіма зацікавленими сторонами, обмеженість ресурсів і відповідність умовам сталого розвитку є основними факторами, які зумовили актуальність та необхідність організації стратегічного обліку та аналізу на підприємствах України.

Ключові слова: середовище функціонування підприємства, стратегічне управління, ризики і загрози, стратегічний облік, інформація стратегічного обліку.

Abstract. Introduction. The instability of market conditions, exacerbated by the pandemic and war, has caused significant dynamics in the internal and external business environments of entrepreneurial entities, accompanied by uncertainty, risks, and threats. Today's realities require each enterprise to define its strategy, while strategic management necessitates continuous informational support for its implementation. Identifying the conditions and factors that drive the need for strategic accounting and analysis will enable timely and adequate responses to these challenges. **Purpose.** The primary purpose of this article is to determine the main reasons and prerequisites for the organization and development of strategic accounting in Ukrainian enterprises by analyzing the operating conditions of business entities in the modern environment. **Methods.** The study employed methods of grouping, generalization, and critical evaluation. **Results.** An analysis of the operating conditions of business entities in the modern environment was conducted, and the factors that have determined the relevance and necessity of organizing strategic accounting and analysis in Ukrainian enterprises were identified. **Conclusion.** The main reasons include: the significant dynamics of the business environment, requiring the identification and accounting of trends; competition, which demands prospective accounting and analysis of competitors' activities to ensure stability and market competitiveness; the presence of risks, necessitating their accounting and management to neutralize or mitigate their impact; the need to assess the financial consequences of commitments, forecast supply and distribution chains, and build relationships with stakeholders for the survival and development of enterprises both today and in the future. Resource constraints underscore the urgent need for careful cost management to ensure the rational use of resources and the achievement of sustainable development goals.

Keywords: enterprise operating environment, strategic management, risks and threats, strategic accounting, strategic accounting information.

Постановка проблеми. Ринкові умови господарювання характеризуються нестабільністю та змінами. Економічна діяльність в умовах пандемії COVID-19, а тепер воєнного стану характеризується значною динамікою бізнес-середовища, повною невизначеністю та постійними різноманітними ризиками. В таких умовах перед суб'єктами господарювання виникли проблеми виживання. Зважаючи на тривалий термін, стає зрозуміло, що необхідно не просто безперервно функціонувати, а досягати зростання та розвитку. Тому сучасні умови господарювання, як в Україні, так і у світі, ще більше актуалізували і активізували необхідність розробки суб'єктами господарювання не просто стратегії, а стратегії діяльності в умовах значної кількості ризиків, невизначеності та постійних змін умов діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання виокремлення стратегічного (управлінського стратегічного) обліку як окремого виду чи то напряму бухгалтерського обліку розглядалися зарубіжними та українськими науковцями. Серед зарубіжних варто виділити таких науковців як: Бромвіч М, Варда К., Іннес Дж., Райан Б., Сіммондз К., Уорд К. та інших. До вітчизняних науковців, які присвятили свої роботи питанням стратегічного обліку, варто віднести Атамаса П.Й., Бруханського Р.Ф., Голова С.Ф., Довбуш А.В., Костякову А.А. Куцика П.О., Легенчука С.Ф., Партин Г.О., Пилипенка А.А., Плікуса І.Й., Пушкара М.С., Шайкана А.В., Шевчук В., Фатенок-Ткачук А.О. та ін. Автори в основному приділяють увагу назві, ролі та значенню стратегічного обліку для управління, і зокрема, для стратегічного управління. Погоджуючись з доречністю організації стратегічного обліку, поза

увагою авторів залишаються реалії та вимоги бізнес-середовища, які створюють умови та спонукають до ведення такого обліку.

Мета статті. Основною метою написання даної статті є визначення основних причин необхідності організації стратегічного обліку на підприємствах України через аналіз умов здійснення діяльності суб'єктів господарювання в сучасному середовищі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стратегія часто асоціюється з досягненням далеких довгострокових цілей, але в сучасних умовах – це стало сьогоднішньою реальністю, а інформаційне супроводження її досягнення – поточною необхідністю.

Повністю погоджуємося з думкою Тичук Т.О. [13], що зрозуміти реальний вплив кожної господарської операції на прийняття управлінських рішень можна лише тоді, коли вона розглядається у трьох інтерпретаціях, а саме: минуле, сьогоднішнє і майбутнє. Варто відзначити, що існує і абсолютно протилежна думка щодо «ненаукової новизни в обліковій теорії» управлінського, стратегічного чи то управлінського стратегічного обліку [15, с. 436]. Автор зазначає, що ні з допомогою управлінського, а ні стратегічного обліку, через відсутність в них системності та методології облікового відображення господарської діяльності, «заглянути в майбутнє, неможливо: завіса майбутнього темна й непроникна» [15, с. 436]. Погоджуючись із темнотою завіси майбутнього, вбачаємо необхідність постійності та системності ведення стратегічного обліку, щоб проміння світлого майбутнього пробивало завісу темного. І на це є декілька причин.

Однією з причин є інформація про внутрішнє середовище для оцінки минулих подій, сьогоднішнього стану та можливостей в майбутньому. У нестабільних умовах господарювання для нормального функціонування підприємств надзвичайно важливо щоб система обліку, як основа інформаційної системи підприємства, могла задовільнити будь-які інформаційні потреби менеджменту підприємства. Якщо управлінський облік орієнтований на інформаційне забезпечення оперативного прийняття рішень управлінням підприємством, фінансовий – на фіксацію минулих фактів господарської діяльності та забезпечення внутрішніх і зовнішніх користувачів інформацією про фінансовий стан та результати діяльності, то логічно, що саме стратегічний облік має інформувати про потенційні можливості і загрози. На основі точних даних про стан справ і одержані результати (внутрішні можливості), враховуючи динаміку та тенденції середовища функціонування (зовнішні загрози) за результатами аналізу лише стратегічний облік може не просто передбачити, а прорахувати майбутнє.

Крім того, існує необхідність інформаційного супроводу досягнення цілей та визначеної підприємством стратегії на усьому довготривалому шляху її реалізації та досягнення. Як мінімум, у суб'єктів господарювання усіх форм власності та видів господарювання сьогодні постійно є нагальна необхідність оцінки реальних можливостей та фінансових наслідків прийнятих на себе поточних та довгострокових зобов'язань. Саме дана ділянка сьогодні потребує значного удосконалення в сторону аналітичності за різними параметрами, кількісними і вартісними одиницями виміру в рамках управлінського обліку і розвитку

фінансового звітування та врахування впливу зовнішніх факторів – в стратегічному обліку.

У той же час, крім внутрішнього середовища, у стратегічному обліку формується інформація для здійснення моніторингу зовнішнього середовища. Динамізм та непостійність умов функціонування підприємств призвели до необхідності врахування цих змін при здійсненні управління суб'єктами господарювання. Динамічність і непередбачуваність та швидка зміна зовнішніх умов діяльності підприємства визначає необхідність розробки такої інформаційної моделі, яка могла б постійно забезпечувати процес прийняття оперативних, тактичних та стратегічних управлінських рішень. Основу інформаційної системи підприємства та її наповнення має забезпечувати облік, зокрема різні види обліку, оскільки саме обліку притаманна інформаційна функція. Сучасна облікова система не здатна забезпечити такі інформаційні потреби, то звісно вона має розвиватися як реакція на такі вимоги. Доцільним є зауваження М.С. Пушкарка та М.Т. Щирби [11, с. 36], що навіть фінансовий облік фактично є рахівництвом, а не виступає як система отримання інформації для управління.

Більшість авторів, які займалися питаннями стратегічного обліку сходяться в думці, що саме стратегічний облік враховує зовнішнє середовище функціонування суб'єктів. «Найважливішою інформацією, яку необхідно використовувати в стратегічному обліку, є інформація, сформована у результаті моніторингу зовнішнього середовища підприємства» [7, с. 94].

Моніторинг зовнішнього середовища включає оцінку ринків постачання і збуту; стану, результатів діяльності, можливостей та тенденцій конкурентів; різноманітних ризиків тощо. Конкуренція, яка є атрибутом ринкової економіки і рушійною силою прогресивного розвитку, вимагає перспективного аналізу діяльності не тільки власного бізнесу, але і підприємств-конкурентів. Збір інформації про конкурентів, ситуації на ринку та визначення стану і тенденцій розвитку є необхідною умовою для визначення власних перспектив. П.Й. Атамас зазначає, що «стратегічний управлінський облік повинен зосередитися на зовнішніх чинниках (таких як прибутковність конкурентів, частка на ринку і т. ін.), тоді як для традиційного обліку характерна зосередженість на внутрішніх процесах і явищах» [1, с. 387]. Тому облік та аналіз визначених показників успішної конкуренції підприємства є також причиною розвитку стратегічного обліку.

Для забезпечення власного майбутнього суб'єкти господарювання мають управляти ризиками, які постійно супроводжують діяльність підприємства у сучасних умовах господарювання. Значна кількість життєдіяльності підприємств, спонукають підприємства, які думають про завтрашній день, їх обліковувати, аналізувати та передбачати. Ризики бувають стохастичні (за умов невизначеності), конкуруючі (за умов конфлікту), а загрози виникають у політичній, економічній, соціальній, екологічній, інформаційній і духовній сферах діяльності підприємства і країни. Різноманіття ризиків потребує управління ними з метою розрахунку впливу та визначення системи заходів щодо їх нейтралізації або, хоча б зменшення їх дії. Підвищення ступеня захищеності працівників,

виробництва і іншої діяльності підприємства належить до пріоритетних завдань єдиної державної системи запровадження європейських стандартів безпечної життєдіяльності [6]. Це є однією з вимог інтеграції України в ЄС і можливе за умови реалізації концептуальних і методологічних інновацій та інституціональних перетворень, урахуваючи світовий досвід. Найбільш ефективним є управління ризиками, яке ґрунтується на досягненні певного рівня безпеки, балансу вигід і витрат в межах окремого об'єкта, території і держави в цілому [6].

Практика свідчить, що на сьогодні механізми управління ризиками, спрямовані на зменшення їх значень, не мають широкого застосування. Виняток становить лише декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки. Це стосується як кількісної оцінки ризиків, так і вартісного їх відображення. Тому необхідність управління усіма ризиками і загрозами на шляху досягнення стратегічної мети спонукає до їх обліку, розрахунку та аналізу, що дасть змогу досягти рівнів ризиків, які відповідають рівням економічно розвинутих держав. Підтвердженням є п.7 розділу I Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю, який гласить: «Управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю здійснюється на стратегічному, тактичному та оперативному рівнях» [8]. Крім того, одним із принципів управління ризиками є превентивність, який передбачає завчасне виявлення і обрахунок максимально можливого значення показників стану чи небезпечного процесу, які створюють загрозу, з метою вжиття конкретних заходів для нейтралізації такої загрози та/або мінімізації її наслідків. Як справедливо зазначає В. Шевчук: «Саме стратегічний управлінський облік та аналіз, використовуючи зовнішню і внутрішню інформацію, покликані забезпечити керівництво підприємством необхідною інформацією для прийняття стратегічних управлінських рішень» [16, с. 11].

Ще однією з причин необхідності організації та ведення стратегічного обліку та аналізу є обмеженість ресурсів: фінансових, матеріальних, трудових, природних тощо. Сьогодні це світова проблема, яка в Україні загострилася в умовах війни. Основним завданням визначеної будь-яким підприємством стратегії є досягнення означених цілей на основі наявних ресурсів. А якщо наявних ресурсів недостатньо для досягнення мети, то визначення стратегії, як способу дій для досягнення мети, особливо загострюється. Виникає необхідність постійного моніторингу, обліку, контролю та аналізу за ефективним їх використанням. І, як справедливо зауважує А.О. Фатенок-Ткачук, «поєднання стратегічного обліку, аналізу і контролю дає змогу побудувати відповідну інформаційну систему, основою якої є спрямованість на інформаційне забезпечення розроблення та реалізації стратегій [5, с. 244].

З огляду на зміни потреб внутрішніх та зовнішніх користувачів в інформації про діяльність суб'єктів господарювання, сучасні інформаційні потреби користувачів є основною причиною введення в практику стратегічного обліку та аналізу. «Бізнес-модель підприємства, його стратегія, ризики діяльності, корпоративна соціальна відповідальність і сталий розвиток вже не є його внутрішньою справою, а вимогою корис-

тувачів в отриманні різносторонньої та стратегічної інформації про діяльність підприємства» [16, с. 10]. І про це свідчить обов'язковість введення з 2018 року Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» звіту про управління [10]. Крім того, інтеграція України до Європейського Союзу передбачає відповідність вітчизняного законодавства нормативним актам ЄС, зокрема Директиві 2013/34/ЄС про щорічну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність і пов'язані з ними звіти певних типів компаній [3] і Директиві 2014/95/ЄС Європейського парламенту та Ради [4]. Даними директивами Європейський парламент визначив необхідність оприлюднення інформації про ризики і загрози стійкості підприємства з метою підвищення довіри інвесторів і споживачів.

Також Україна, на ряду з іншими країнами-членами ООН, приєдналася до глобального процесу забезпечення сталого розвитку і відповідно до указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» [14] було сформульовано 17 цілей, які відповідають Резолюції Генеральної Асамблеї ООН. З того часу наша країна долучалася до виконання поставлених цілей і завдань. На цьому шляху необхідним є постійний збір даних, здійснення процесу обліку, аналізу і оцінки потенціалу кожного підприємства, громади, країни по досягненню цілей і виконанню завдань сталого розвитку. Пандемія COVID-19 та війна ще більше актуалізували необхідність збереження сприятливих умов життя на Землі для майбутніх поколінь. «В умовах війни це особливо важливо з метою визначення шкоди, втрат та витрат щодо ліквідації наслідків війни, для визначення компенсації агресором та залучення інвестицій для відновлення» [12].

Тому діяльність апарату управління та прийняття рішень сьогодні неможливі без визначення стратегії. Але будь-яке рішення ґрунтується на певних фактах. «Зростання динамічності зовнішнього середовища обумовило збільшення обсягів інформації, її диференціацію та швидку зміну корисності» [9, с. 5]. Отже виникає необхідність в постійному інформаційному забезпеченні стратегії протягом усього часу на шляху досягнення мети. Але незважаючи на загальне розуміння наявності потреби стратегічного управління та необхідності його інформаційного забезпечення сьогодні залишаються великою проблемою як теоретичні розробки обліково-аналітичного забезпечення, так і практичні рекомендації до впровадження на вітчизняних підприємствах. Крім того, стратегічне управління – процес, який перебуває в постійному русі [2, с. 16]. Що, в свою чергу, передбачає постійний моніторинг, облік, аналіз та контроль для здійснення оптимального управління суб'єктами господарювання.

Висновки. Отже, в сучасних умовах господарювання підприємства України щоденно здають екзамен на можливість здійснювати свою діяльність сьогодні, завтра і в майбутньому. Актуальність проблематики стратегічного обліку та аналізу, як обов'язкових інструментів ефективного стратегічного управління господарюючими суб'єктами, неухильно зростає. Основна їх роль полягає в забезпеченні можливості виживання підприємства та ефективного господарювання на тривалу перспективу відповідно до поставленої мети.

Необхідність управління ризиками; врахування чинників впливу внутрішнього і зовнішнього середовища;

необхідність оцінки фінансових наслідків прийнятих зобов'язань; конкуренція, яка вимагає перспективного аналізу діяльності не тільки власного бізнесу, але і підприємств-конкурентів; виконання завдань сталого розвитку; динамізм бізнес-середовища щодо використання техніки та технологій; важливість передбачення розробки ланцюжків постачання та збуту; побудова відносин із зацікавленими сторонами, гостра потреба ретель-

ного управління витратами через обмеженість усіх ресурсів тощо визначають актуальність організації стратегічного обліку та аналізу на підприємствах України.

Отже, сучасні реалії українського бізнес-середовища формують серйозні передумови розвитку обліково-аналітичної системи для здійснення стратегічно-орієнтованого управління на вітчизняних підприємствах.

Бібліографічний список:

1. Атамас П.Й. Управлінський облік: навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 440 с.
2. Гордієнко П.Л., Дідковська Л.Г., Яшкіна Н.В. Стратегічний аналіз: навч. посібник. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ : Алерта, 2011. 520 с.
3. Директива 2013/34/ЄС Європейського Парламенту і Ради про щорічну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність і пов'язані з ними звіти певних типів компаній, яка вносить поправки до Директиви 2006/43/ЄС Європейського Парламенту і Ради і скасовує Директиви Ради 78/660/ЄС і 83/349/ЄС/Ліга 360: вебсайт. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/mu13169?an=&ed=&dtm=&le=> (дата звернення: 30.12.2024).
4. Директива 2014/95/ЄС Європейського парламенту та ради, що вносить поправки до Директиви 2013/34/ЄС, щодо розкриття нефінансової та різноманітної інформації деякими великими підприємствами і групами / Ліга 360: вебсайт. URL: https://msfz.ligazakon.ua/magazine_article/FZZ00125 (дата звернення: 04.01.2025).
5. Замойська К.П., Фатенок-Ткачук А.О. Стратегічний облік у системі управління підприємством. *Вісник Національного університету «Львівська Політехніка». «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку»*. 2012. № 721. С. 241–245. URL: <https://ena.lpnu.ua/handle/ntb/12721>
6. Концепція управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру: розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 січня 2014 р. № 37-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/37-2014-%D1%80#Text> (дата звернення 15.01.2025).
7. Плікус І.Й. Стратегічний облік як інструмент стратегічного управління підприємством. *Вісник Української академії банківської справи*. 2002. № 1. С. 94–95. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/54883/5/Plikus_Stratichnyy_oblik.pdf;jsessionid=A415F2A488AE25EF9DC224834FDD3FA8
8. Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: наказ Міністерства фінансів України 31.07.2015 № 684 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 24 червня 2024 року № 305). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1021-15#Text> (дата звернення 06.01.2025).
9. Правдюк Н.Л., Лепетан І.М., Бурко К.В. Тактичний та стратегічний менеджмент підприємств: обліковий аспект: монографія. Вінниця : Видавництво ФОП Кушнір Ю.В, 2020. 448 с.
10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. Верховна Рада України: вебсайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 11.01.2025).
11. Пушкар М.С., Щирба М.Т. Теорія і практика формування облікової політики: монографія. Тернопіль : Карт-бланш, 2010. 260 с.
12. Сторожук Т.М. Вплив війни на сталий розвиток в Україні: облік та оцінка. *Актуальні проблеми науки і практики: статий розвиток в умовах воєнного стану: тези доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті д.е.н., професора Горбоноса Федора Володимировича (Львів, 26–27 грудня 2022 року)*. Львів: ЗВО «Львівський університет бізнесу та права», 2022. URL: <http://lubp.com.ua/wp-content/uploads/2022/12/16.pdf>
13. Тичук Т.О. Принципи оцінки у національній системі бухгалтерського обліку. *Економіка та суспільство*. 2020. № 21. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2019-20-94>
14. Указ Президента України № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року». Президент України. Офіційне інтернет-представництво. URL: (дата звернення: 03.01.2025).
15. Хомин П. Управлінський стратегічний облік як наукова «новизна» в обліковій теорії. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economicsg*. 2024. Volume 6. P. 436–444. URL: <https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe/article/view/216/215>
16. Шевчук В. Стратегічний облік і аналіз: навч. посібник / за редакцією доктора економічних наук, професора Олексія Ковалюка. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 312 с. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10/Navchalnyy_posibnyk_Stratichnyy_oblik_i_analiz_Shevchuk_Vira.pdf

References:

1. Atamas P. Y. (2006) *Upravlinskyi oblik: navch. posibnyk* [Management accounting]. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury. (in Ukrainian)
2. Hordiienko P. L., Didkovska L. H., Yashkina N. V. (2011) *Stratichnyy analiz: navch. posibnyk* [Strategic analysis]. 3-tie vyd., prerob. i dop. Kyiv: Alerta. (in Ukrainian)
3. Dyrektyva 2013/34/IeS Yevropeiskoho Parlamentu i Rady pro shchorichnu finansovu zvitnist, konsolidovanu finansovu zvitnist i pov'язani z nymy zvity pevnykh tyviv kompanii, yaka vnosyt popravky do Dyrektyvy 2006/43/IeS Yevropeiskoho Parlamentu i Rady i skasovuye Dyrektyvy Rady 78/660/IeEC i 83/349/IeEC/ [Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of companies, amending Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC]. Liha 360: vebсайт. Available at: <https://ips.ligazakon.net/document/mu13169?an=&ed=&dtm=&le=> (accessed December 30, 2024).
4. Dyrektyva 2014/95/IeS Yevropeiskoho parlamentu ta rady, shcho vnosyt popravky do Dyrektyvy 2013/34/IeS, shchodo rozkryttia nefinansovoi ta riznomanitnoi informatsii deiakymy velykymu pidpriemstvamy i hrupamy [Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and miscellaneous

information by certain large undertakings and groups] Liha 360: vebsait. Available at: https://msfz.ligazakon.ua/magazine_article/FZZ00125 (accessed January 04, 2025).

5. Zamojska K. P., Fatenok-Tkachuk A. O. (2012) Stratehichniy oblik u systemi upravlinnia pidpriemstvom [Strategic accounting in the enterprise management system]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska Politehnika". "Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku" – Bulletin of the National University "Lviv Polytechnic". "Management and Entrepreneurship in Ukraine: Stages of Formation and Problems of Development".* vol. 721, pp. 241–245. Available at: <https://ena.lpnu.ua/handle/ntb/12721> (in Ukrainian).

6. Kontsepsiia upravlinnia ryzykamy vynykennia nadzvychainykh sytuatsii tekhnohennoho ta pryrodnoho kharakteru: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 22 sichnia 2014. No. 37-p. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/37-2014-%D1%80#Text> (accessed January 15, 2025).

7. Plikus I. I. (2002) Stratehichniy oblik yak instrument stratehichnoho upravlinnia pidpriemstvom [Strategic accounting as a tool for strategic enterprise management]. *Visnyk Ukrainiskoi akademii bankivskoi spravy – Bulletin of the Ukrainian Academy of Banking*, vol. 1, pp. 94–95. Available at: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/54883/5/Plikus_Stratehichniy_oblik.pdf;jsessionid=A415F2A488AE25EF9DC224834FDD3FA8 (in Ukrainian)

8. Poriadok zdiisnennia analizu ta otsinky ryzykiv, rozroblennia i realizatsii zakhodiv z upravlinnia ryzykamy dlia vyznachennia form ta obsiahiv mytnoho kontroliu: nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy 31.07.2015 № 684 (u redaktsii nakazu Ministerstva finansiv Ukrainy vid 24 chervnia 2024 roku № 305) [Procedure for conducting risk analysis and assessment, developing and implementing risk management measures to determine the forms and scope of customs control: Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated July 31, 2015 No. 684 (as amended by Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated June 24, 2024 No. 305)]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1021-15#Text> (accessed January 6, 2025).

9. Pravdiuk N. L., Lepetan I. M., Burko K. V. (2020) Taktychnyi ta stratehichniy menedzhment pidpriemstv: oblikovyi aspekt: monohrafiia [Tactical and strategic management of enterprises: accounting aspect]. Vinnytsia. Vydavnytstvo FOP Kushnir Yu. V., 448 p. (in Ukrainian)

10. Pro bukhholderskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 16.07.1999 No. 996-KhIV. Verkhovna Rada Ukrainy: vebsait [About accounting and financial reporting in Ukraine]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (accessed January 11, 2025).

11. Pushkar M. S., Shchyrba M. T. (2010) Teoriia i praktyka formuvannia oblikovoi polityky [Theory and practice of policy formation]: Monohrafiia. Ternopil: Kart-blansh, 260 p. (in Ukrainian)

12. Storozhuk T. M. (December 26-27, 2022) Vplyv viiny na stalyy rozvytok v Ukraini: oblik ta otsinka [The impact of war on sustainable development in Ukraine: accounting and assessment]. *Aktualni problemy nauky i praktyky: stalyy rozvytok v umovakh voiennoho stanu: tezy dopovidei uchasnykiv mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, prysviachenoj pamiaty d.e.n., profesora Horbonosa Fedora Volodymyrovycha*. Lviv: ZVO "Lvivskiy universytet biznesu ta prava". Available at: <http://lubp.com.ua/wp-content/uploads/2022/12/16.pdf>. (in Ukrainian)

13. Tychuk T. O. (2020) Pryntsypy otsinky u natsionalnii systemi bukhholderskoho obliku [Principles of valuation in the national accounting system]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, vol. 21. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2019-20-94> (in Ukrainian)

14. Ukaz Prezydenta Ukrainy № 722/2019 "Pro Tsili staloho rozvytku Ukrainy na period do 2030 roku" [Decree of the President of Ukraine No. 722/2019 "On the Sustainable Development Goals of Ukraine for the period up to 2030"]. Prezydent Ukrainy. Ofitsiine internet-predstavnytstvo. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (accessed January 3, 2025).

15. Khomyn P. (2024) Upravlinskyi stratehichniy oblik yak nenaukova "novyzna" v oblikovii teorii [Strategic management accounting as an unscientific "novelty" in accounting theory]. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, vol. 6, pp. 436–444. Available at: <https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe/article/view/216/215> (in Ukrainian)

16. Shevchuk V. (2021) Stratehichniy oblik i analiz [Strategic accounting and analysis]: navch. posibnyk za redaktsiieiu doktora ekonomichnykh nauk, profesora Oleksiia Kovaliuuka. Lviv: LNU imeni Ivana Franka. 312 p. Available at: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10/Navchalnyy_posibnyk_Stratehichnyy_oblik_i_analiz_Shevchuk_Vira.pdf (in Ukrainian)

Стаття надійшла до редакції 10.01.2025